

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття
освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою «Міжнародна економіка»

**«ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ З ОБРОБЛЕННЯ ТА
ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ
ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ»**

Виконала: студентка 4 курсу ФМЕ, гр. 4
Мухсінова Сабіна Халімівна _____
(підпис)

Науковий керівник:
старший викладач кафедри МЕВ
Гусенко Ольга Сергіївна _____
(підпис)

Одеса – 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ.

Актуальність теми. В умовах глобалізації економіки, що передбачає створення єдиного світового простору без кордонів, роль постійного зв'язку між країнами надається транспортному комплексу, зокрема морському транспорту. Оскільки через територію України проходять важливі міжнародні транспортні коридори, надання конкурентоспроможних послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом є важливою ланкою для успішної інтеграції України зі світовим простором.

Наразі перевезення вантажів морським транспортом є не лише невід'ємною складовою транспортної системи у всьому світі, але й вагомим фактором міжнародної торгівлі та об'єктом жорсткої конкурентної боротьби.

Висока конкуренція на ринку послуг з оброблення та перевезення вантажів при існуючому міжнародному поділі праці вимагає постійного підтримання основного капіталу морських торговельних портів на належному техніко-економічному рівні. Від ефективності їх функціонування, рівня технологічного й технічного оснащення, відповідності системи управління та розвитку інфраструктури міжнародним вимогам залежить не тільки міжнародна конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів, а й конкурентоспроможність вітчизняного транспортного комплексу на світовому ринку.

Тому актуальність кваліфікаційної роботи бакалавра не визиває сумнівів.

Мета і завдання кваліфікаційної роботи. Головною метою дослідження є аналіз сучасного стану міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону та визначення перспектив її підвищення.

Для реалізації мети, що поставлена, потрібно вирішити наступні завдання:

- дослідити сутність понять конкурентоспроможність, міжнародна конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом;
- систематизувати основні чинники впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом;
- узагальнити методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом;
- проаналізувати сучасний стан та динаміку послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону;
- проаналізувати факторивпливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону;

- здійснити SWOT-аналіз ринку морських вантажоперевезень в Одеському регіоні;
- здійснити аналіз міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону
- запропонувати шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок удосконалення організаційно-економічної складової розвитку портової галузі Одеського регіону;
- запропонувати шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок техніко-технологічної модернізації інфраструктури морських портів Одеського регіону.

Об'єктом дослідження є міжнародна конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону та перспективи її підвищення.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та організаційно-економічні рішення щодо сучасного стану міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону та визначення перспектив її підвищення.

Методи дослідження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра використовувалися загальнонаукові та спеціальні для економічної науки методи та підходи, що відповідають завданням дослідження, а саме: абстрактно-логічний – для встановлення сутності основних понять, визначень і категорій; структурно-логічний – для послідовного викладення основних результатів дослідження; систематизації, класифікації та узагальнення – для виявлення та систематизації факторів впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом, узагальнення та класифікації основних ознак розвитку морських портів України; економіко-статистичний – для аналізу динаміки показників та виявлення позитивних і негативних тенденцій на ринку послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом; порівняльного аналізу – для аналізу позиції морських портів Одеського регіону на ринку послуг з оброблення та перевезення вантажів Азово-Чорноморського басейну (для зіставлення обсягів перевалки вантажів та контейнерів, порівняння динаміки показників та визначення тенденцій розвитку МТП Одеського регіону з МТП Румунії, Грузії, Болгарії та іншими країнами); метод SWOT-аналізу – для визначення можливостей та загроз розвитку ринку морських вантажоперевезень Одеського регіону; графічний та картографічний – для наочного відображення процесу аналізу та його результатів; комплексний підхід – для теоретичного узагальнення висновків та пропозицій щодо підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону.

Робота була здійснена при використанні програми офісного пакету MS Office -Microsoft Excel.

Інформаційна база дослідження. Для написання кваліфікаційної роботи бакалавра використовувалися такі джерела інформація як, наукові праці українських та зарубіжних вчених-економістів, які досліджували міжнародну конкурентоспроможність, серед яких особливо доцільно виокремити: Портера М., Майера Дж., Сіваченка І., Козака Ю., Єрмакову О., Уханову І., Миронюк, Т., Цьому В., Нагорного Є. та інших.

Сучасному стану, проблемам та перспективам розвитку МТП приділили увагу такі українські вчені: М.В. Ботнарюк, В.А. Буднік, В.П. Власова, С.А. Горбаченко, А.Г. Дем'янченко, В.В. Жихарева, С.В. Ківалов, Н.В. О.А. Липинська, А. Олейников, С.В. Онешко та закордонні вчені: Ж.-П. Родріге, та Т. Ноттебум.

Інформаційно-довідковою базою є нормативно-правові акти України – Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази та розпорядження Міністерства інфраструктури України; статистичні матеріали Державної служби статистики України; звітні матеріали Адміністрації морських портів України (АМПУ); довідково-інформаційні видання; матеріали статистичної бази ООН; матеріали статистичних баз даних структурних органів ЄС; матеріали статистичної бази Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД); звіти міжнародних дослідних організацій та управлінських установ; наукові праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених, матеріали конференцій і семінарів, монографії, збірники та наукові статті; інтернет-ресурси тощо.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра була прийнята участь у Міжнародній науково-практичній конференції та опублікована стаття: Мухсінова С.Х., Гусенко О.С. Аналіз сучасного стану та динаміки послуг з оброблення та перевезення вантажів морськими портами Одеського регіону//

Scientific Collection «InterConf», (107): with the Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (May 6-8, 2022). Manchester, Great Britain; pp. 49-58. Available at: <https://interconf.top/documents/2022.05.6-8.pdf>

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 117 сторінок. Робота містить 20 таблиць та 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ З ОБРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ» розглядаються

теоретико-методичні основи дослідження міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом. Систематизовано основні чинники впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом та узагальнено методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом.

У другому розділі «АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ З ОБРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ» проаналізовано сучасний стан та динаміку послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону. Проаналізовано фактори впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону. Здійснено SWOT-аналіз ринку морських вантажоперевезень в Одеському регіоні. Здійснено аналіз міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону.

У третьому розділі «ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСЛУГ З ОБРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ МОРСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ» запропоновано шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок удосконалення організаційно-економічної складової розвитку портової галузі Одеського регіону. Запропоновано шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок техніко-технологічної модернізації інфраструктури морських портів Одеського регіону.

ВИСНОВКИ:

Для визначення теоретико-методичних основ міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом в роботі була встановлена сутність понять «конкурентоспроможність послуги» та «міжнародна конкурентоспроможність».

Було зазначено, що для визначення конкурентоспроможності послуги необхідно знати:

- конкретні вимоги потенційних покупців (споживачів) до пропонованої на ринку послуги;
- можливі розміри та динаміку попиту на послугу;
- розрахунковий рівень ринкової ціни послуги;
- очікуваний рівень конкуренції на ринку аналогічних послуг;

- визначальні параметри надання послуги основними конкурентами.

В роботі були визначені форми міжнародної конкурентоспроможності підприємств морського транспорту за видами діяльності та проаналізована загальна класифікація форм міжнародної конкурентоспроможності підприємств морського транспорту.

Був визначений вплив підвищення конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів на підприємство морського транспорту

Був зроблений висновок, що забезпечення міжнародної конкурентоспроможності на ринку морських перевезень наразі є однією з основних тенденцій розвитку світового ринку. Ефективне функціонування підприємств морського транспорту, які надають послуги з обробки та перевезення вантажів, повинно забезпечуватися за допомогою реалізації наступних принципів

Були визначені глобальні фактори впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морськими торговельними портами. А також проаналізовані фактори впливу на розвиток морських портів України.

В роботі було здійснено узагальнення методів оцінки міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом та методів оцінки міжнародної конкурентоспроможності підприємств морського транспорту.

За результатами дослідження, зробленого у кваліфікаційній роботі бакалавра, було визначено, що обсяги перевезень вантажів морським транспортом України в динаміці зменшуються (з 4067,8 тис.т. у 2010 році і до 1719,4 тис.т. у 2020 році). Зазначено, що обсяг перевезення вантажів морським транспортом 2020 року дуже складно порівнювати з показником, наприклад, 1990 року, коли він складав 97425,3 тис. т. та навіть з показником 2001 року (8231,6 тис. т.).

Обсяги перевезення вантажів підприємствами морської транспортної галузі є досить незначними у порівнянні із загальним вантажообігом всіх видів транспорту. Також варто відзначити, що частка морських вантажних перевезень у загальній структурі за досліджуваний період знизилася з 0,19% у 2010 році – до 0,09% у 2020 році. Проте, з іншої сторони, це свідчить про значний потенціал зростання обсягу перевезення вантажів морським транспортом в Україні за умови створення сприятливих чинників.

В роботі був проаналізований рейтинг конкурентоспроможності України за субіндексом якості портової інфраструктури України та визначено, що у період з 2010 року до 2015 року він знижувався з 94 до 108 місця, що відображало місце України у світі за якістю портової інфраструктури. Проте, починаючи із 2017 року продемонстроване зростання цього показника до 78 місця у 2019 році в загальному рейтингу. Тоді як, серед країн Азово-Чорноморського басейну за Глобальним індексом конкурентоспроможності в позиції якості портової інфраструктури

вирізняється Росія, посідаючи 47 місце у рейтингу, слід зазначити, що з 2012 року Росія в цьому рейтингу піднялася на 46 пунктів із 93 місця. Особливі успіхи у Румунії, індекс конкурентоспроможності якої за якістю портової інфраструктури якої з 2012 року по 2019 зріс удвічі з 137 місця до 76 у загальному рейтингу.

Також в роботі було визначено, що економічна, політична, воєнна криза та пандемія коронавірусу негативно відзначилися на обсягах надання послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону. Так, у 2021 році обсяги переробки вантажів зменшилися в Одеському МТП, МТП «Південний», Білгород-Дністровському морському порті та навпаки істотно збільшилися в Ізмаїльському, Ренійському морських портах та морському порті "Усть-Дунайськ".

Найбільшим МТП Азово-Чорноморського басейну є МТП Новоросійськ, показник перевалки вантажів цим портом з 2012 до 2019 року зріс на 34 %, відповідно з 117,4 млн. т. на рік до 156,8 млн. т. на рік. Цей порт є також найбільшим транспортним вузлом Півдня Росії, так як в цьому порту обробляється 20% від загального обсягу всіх вантажів, що експортуються та імпортуються через МТП Росії.

Розглядаючи структуру послуг з оброблення вантажів, перевалка яких здійснюється у МТП Одеського регіону, в розділі було визначено, що суттєва частка в загальному обсязі належить експортним вантажам. Так, у 2021 році в структурі перевалки вантажів за видами переважали суховантажні сипучі вантажі. Так, у 2021 році найбільший обсяг перевалки суховантажних сипучих вантажів здійснив МТП «Південний» - 44 720,22 тис. т. Однак, треба зазначити, що цей обсяг впав на 13,6% порівняно з 2020 р. Тарно-штучні вантажі найбільше серед портів Одеського регіону обробляє МТП Одеса, так у 2021 р. обсяг перевалки склав 12 682,09 тис. т. Наливні вантажі найбільше перевалює МТП «Південний», так у 2021 році він обробив 4 749,04 тис. т.

Щодо товарної структури перевалки вантажів, то тут необхідно зазначити, що в структурі наливних вантажів переважає нафта, нафтопродукти та олія. Серед суховантажних сипучих вантажів у 2021 році переважають руда, вугілля та зерно. Серед тарноштучних вантажів переважають контейнерні перевезення.

Найбільший контейнерооборот серед портів Азово-Чорноморського регіону демонструє МТП Новоросійськ – 768 тис TEU, частка цього МТП у перевалці контейнерів серед МП Азово-Чорноморського басейну Росії становить 99% . В динаміці цього показника в період 2013-2015 рр. відбулося падіння до 584 тис. TEU, і вже з 2016 року і до 2019 р. спостерігається нарощування до обсягів перевалки контейнерів.

В роботі були проаналізовані фактори впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морськими портами Одеського регіону та здійснений SWOT-аналіз ринку морських

вантажоперевезень в Одеському регіоні.

Для оцінки міжнародної конкурентоспроможності ринку послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону в роботі був використаний індекс концентрації. Згідно з яким, ринок послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом України є висококонцентрованим, оскільки 5 найкрупніших портів у 2021 році займають 90,28% ринку. При чому потужність найбільших портів Одеського регіону становила 70,6% від загального обсягу переробки вантажів в Україні

За індексом Херфіндаля-Хіршмана ринок морських вантажоперевезень в 2020 році був висококонцентрованим та неконкурентним, тому що значення індексу Херфіндаля-Хіршмана перевищує 2000, а саме становить 2482,90. Найбільшу частку в структурі обсягу перевезення вантажів зайняв морський порт «Південний», тобто 30,15%, це вказує на те, що саме на ньому зосереджена «ринкова влада» стосовно перевезень. Найменшу питому вагу в структурі обсягу перевезення вантажів зайняв морський порт «Усть-Дунайськ» - 0,04%.

Також була надана матриця БКГ для МТП «Південний» за 2020 р. та визначено, що вантажообіг руди належить до поля "Зірка". Це свідчить про те, що дана продукція займає лідируючі позиції в продажах. Слід застосовувати стратегію зростання. Стратегія зростання застосовується тоді, коли підприємство прагне якомога повніше використати можливості зовнішнього середовища і сильні сторони для нарощування вантажообігу.

Вантажообіг хімічних наливних вантажів, вантажообіг вугілля, вантажообіг олії та вантажообіг зерна належать до поля "Дійні корови", до якого найкраще застосувати стратегію стабільності. Ця стратегія (обмеженого зростання) застосовується великими підприємствами, які уже домінують на даному ринку, в умовах стабільності вантажообігу і прибутків, за мету має підтримку існуючого стану впродовж якомога довшого періоду

Вантажообіг чорних металів належить до поля "Темні конячки". В даній позиції два шляхи: або переходити в поле собак або в поле зірок. Можна застосовувати дві стратегії залежно від того, куди прагне підприємство. Якщо в зірки, то стратегію зростання, а якщо до собак, то стратегію скорочення.

На підставі дослідження, зробленого у кваліфікаційній роботі бакалавра, були визначені основні перешкоди підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону.

Було зазначено, що основні проблеми полягають у:

1. відсутності реально діючих механізмів стратегічного управління галуззю морського транспорту;
2. тому, що галузева Стратегія розвитку портового господарства України не убезпечена від зміни політичних циклів, адже керівництво Міністерства

інфраструктури змінюється в середньому кожні два роки, відповідно змінюються пріоритети розвитку транспортного сектору та розвитку МПУ зокрема.

3. незадовільних технічних характеристиках наземної інфраструктури портів – залізничних та автомобільних під'їздів, причалів, навантажувально-розвантажувальних механізмів (в тому числі для перевалки контейнерів), контрольно-діагностичної апаратури, систем автоматизації і комп'ютеризації в порті (в тому числі облаштування митних постів);
4. наявності проблем, пов'язаних із недостатнім проведенням днопоглиблювальних робіт, не лише стоянок біля причалів порту, а і підхідних каналів до цих причалів;
5. браці як внутрішніх так і зовнішніх інвестицій;
6. потребі оптимізації система портових зборів у МПУ, в першу чергу необхідно удосконалювати методику розрахунку портових зборів, усувати бюрократичні та корупційні складові в адміністративному блоці (АМПУ) що є розпорядником надходжень від портових зборів, та вносити відповіді зміни у нормативно-правові акти;
7. неврегульованості питання такої форми державно-приватного партнерства (ДПП) як концесія, що впроваджена і законодавчо запроваджена з 2019 року.

В роботі було визначено та систематизовано основні перспективні напрями підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морськими портами Одеського регіону.

Щодо залучення інвестицій. МТП Одеського регіону залишаються привабливими для інвесторів з огляду на їх вигідне положення для транзитних перевезень. Про це свідчить підписання меморандумів про наміри інвестувати в порти України The Soufflet Group та Cargill. Підписанням документу представники французької агропромислової корпорації The Soufflet Group засвідчили намір корпорації збудувати на базі МТП Чорноморськ зерновий перевантажувальний комплекс потужністю 1-1,2 млн. т. на рік. Обсяг запланованих інвестицій у проєкт складатиме близько 70 млн. доларів США.

В розділі були проаналізовані напрями інвестування, передбаченого в орієнтовний інвестиційний план дій щодо подальшого розвитку TEN-T.

Щодо використання концесії, як найбільш ефективної форми залучення інвестицій у модернізацію інфраструктури. З прийняттям рішення щодо реформування портової галузі у 2013 році у ході обговорення механізмів взаємодії між державою і приватними інвесторами, концесія обрана як найбільш ефективна і прийнятна форма державно-приватного партнерства.

Щодо оптимізації портових зборів, як один із стратегічних пріоритетів для розвитку МПУ. В розділі було узагальнено основні сучасні недоліки системи портових зборів, та окреслено напрями вирішення цих проблем з урахуванням позицій держави (АМПУ), бізнесу та наукової спільноти.

Щодо імплементації транспортного законодавства ЄС з метою подальшої інтеграції транспортної системи України у TEN-T. То в розділі було зазначено, що для Європи МТП є життєво важливими воротами, що зв'язують її з іншими країнами світу. Так, 74% експортних і імпортних вантажів від загального обсягу заходять в Європу через МТП. Також вагоме значення МТП відіграють у внутрішньому вантажообігу: 22 держави-члени ЄС вважаються морськими, в сукупності у обслуговуванні портової інфраструктури зайнято 1,5 млн. осіб.

В роботі було визначено, що першочерговими завданнями для адміністрацій МТП за сприянням Міністерства інфраструктури є: реалізація інфраструктурних проєктів із збільшення глибин біля причалів МТП, що дозволить приймати судна більшої ємності; розвиток автоматизованих навігаційних систем; реконструкція та будівництво нових складських терміналів; модернізації інфраструктури у портовій зоні – автомобільних та залізничних шляхів, згідно планів розвитку портів.

Щодо розвитку портової інфраструктури на засадах взаємодії між державою та приватними компаніями, з метою створення транспортно-логістичних центрів. Основним завданням підвищення конкурентоспроможності українських портів є посилення їх ролі у соціально-економічному розвитку країни та у міжнародній транспортній мережі. Сьогодні МТП Одеського регіону виступають як набір приватних та державних підприємств, що надають інфраструктурні послуги на території морської та сухопутної зони МТП. Присутня проблема слабких зв'язків між зазначеними компаніями. На нашу думку, міжнародна конкурентоспроможність послуг з оброблення вантажів, які надають МТП, буде підвищуватися, коли на їх базі будуть створюватись відповідні транспортно-логістичні центри, які можуть формуватися не лише на базі окремого МТП, а й на базі декількох МТП, що по своїй суті відповідає створенню кластерної форми взаємодії.

Щодо сучасного стану суднобудування в Україні, то він характеризується низкою системних проблем, що мають витоки від часів розпаду радянського союзу. Перш за все, це відсутність законодавчої підтримки з боку держави. До того ж, значні потужності втрачено після анексії Криму, і на сьогодні в Україні працює 10 суднобудівних заводів, серед яких найбільшими підприємствами є Кузня на Рибальському острові у Києві, миколаївський завод «Нібулон» і суднобудівний холдинг Смарт Мерітайм Груп (СМГ), що також вплинуло на обсяги виробництва галуззю. В роботі було проаналізовано обсяги побудованих суден в останні роки та визначено, що вони зменшуються при тому, що у грошовому вимірі обсяги виробленої продукції зростають протягом 2017-2019 рр. Темпи приросту цього показника до попереднього року становлять у 2018 році – 47%, у 2019 році – 35%.

АНОТАЦІЯ

Мухсінова Сабіна Халімівна, «Перспективи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону», кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародна економіка» Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є міжнародна конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону та перспективи її підвищення.

У роботі розглядаються теоретико-методичні основи дослідження міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом. Систематизовано основні чинники впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом та узагальнено методи аналізу міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом.

Проаналізовано сучасний стан та динаміку послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону. Проаналізовано фактори впливу на міжнародну конкурентоспроможність послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону. Здійснено SWOT-аналіз ринку морських вантажоперевезень в Одеському регіоні. Здійснено аналіз міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом Одеського регіону.

Запропоновано шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок удосконалення організаційно-економічної складової розвитку портової галузі Одеського регіону. Запропоновано шляхи підвищення міжнародної конкурентоспроможності послуг з оброблення та перевезення вантажів морським транспортом за рахунок техніко-технологічної модернізації інфраструктури морських портів Одеського регіону.

Ключові слова: конкурентоспроможність, послуга з оброблення та перевезення вантажів, міжнародна конкурентоспроможність послуги, морський транспорт, морський торговельний порт, Одеський регіон, SWOT-аналіз, індекс концентрації, індекс Херфіндала-Хіршмана, матриця БКГ, концесія, портовий збір, європейська транспортна мережа (TEN-T).

SUMMARY

Mukhsinova Sabina Khalimivna, "Prospects for increasing the international competitiveness of services for the handling and transportation of goods by sea in the Odessa region", qualification work for a bachelor's degree 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economics" Odessa National University of Economics Odessa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of the study is the international competitiveness of services for the handling and transportation of goods by sea in the Odessa region and prospects for its improvement.

The paper considers the theoretical and methodological foundations of the study of the international competitiveness of services for the handling and transportation of goods by sea. The main factors influencing the international competitiveness of services for handling and transportation of goods by sea are systematized and the methods of analysis of the international competitiveness of services for handling and transportation of goods by sea are generalized.

The current state and dynamics of services for handling and transportation of goods by sea in the Odessa region are analyzed. Factors influencing the international competitiveness of services for handling and transportation of goods by sea in the Odessa region are analyzed. A SWOT analysis of the maritime freight market in the Odessa region has been carried out. The analysis of the international competitiveness of services on processing and transportation of cargoes by sea transport of the Odessa region is carried out.

Ways to increase the international competitiveness of services for the handling and transportation of goods by sea by improving the organizational and economic component of the development of the port industry of the Odessa region are proposed. To suggest ways to increase the international competitiveness of services for the handling and transportation of goods by sea through technical and technological modernization of the infrastructure of seaports in the Odessa region.

Keywords: competitiveness, cargo handling and transportation service, international competitiveness of service, sea transport, sea trade port, Odessa region, SWOT-analysis, concentration index, Herfindahl-Hirschman index, BCG matrix, concession, port fee, European transport network TEN-T).